

К. А. Важна

**КОНЦЕПЦІЯ
КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
ДЕРЖАВИ:
можливість реалізації
в сучасному міжнародному праві**

Монографія

Київ
Видавництво Ліра-К
2017

УДК 341.236 : 341.41/46
В 129

Рекомендовано до друку:

Вченою радою

Київського національного університету культури і мистецтв

Протокол №20 від 03.04.2017 р.

Вченою радою Національного авіаційного університету

Протокол № 3 від 22.02.2017 р.

Рецензенти:

Тимченко Л. Д. – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу дослідження міжнародного досвіду оподаткування Науково-дослідного інституту фіскальної політики Університету державної фіскальної служби України;

Бабін Б. В. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Міжнародного гуманітарного університету;

Ігонін Р. В. – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального права та правосуддя Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука.

Важна К. А.

В 129 Концепція кримінальної відповідальності держави: можливість реалізації в сучасному міжнародному праві: монографія / К. А. Важна. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 292 с.

ISBN 978-617-7507-58-0

Монографія присвячена дослідженню змісту наукових ідей розробників та прихильників концепції кримінальної відповідальності держави, аналізу відповідності таких ідей чинному міжнародному праву, а також доцільності втілення вказаних ідей у сучасному міжнародному праві. Аргументується необхідність встановлення у позитивному міжнародному праві відмінного режиму міжнародно-правової відповідальності держави за міжнародні злочини.

Зроблено висновки, що концепція кримінальної відповідальності держави концептуально життєздатна та із збереженням сутнісних основних ідей може бути пристосованою до реалій сучасного міжнародного життя; формування інституту міжнародно-правової кримінальної відповідальності держави у позитивному міжнародному праві значно підвищило б ефективність міжнародного права у боротьбі з міжнародними злочинцями і їх превенції, а також сприяло б підтриманню міжнародного миру й безпеки.

Для вчених, викладачів, студентів вищих навчальних закладів, юристів-практиків, представників влади, а також усіх, хто цікавиться проблематикою міжнародно-правової відповідальності та боротьби з міжнародними злочинцями.

ISBN 978-617-7507-58-0

© Важна К. А., 2017

© Видавництво Ліра-К, 2017

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	4
---------------------------------	---

ПЕРЕДМОВА	5
-----------------	---

ГЛАВА 1. РОЗВИТОК КОНЦЕПЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ МІСЦЕ СЕРЕД ІНШИХ КОНЦЕПЦІЙ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ

1.1. Розвиток концепції кримінальної відповідальності держави та її місце серед інших концепцій відповідальності держави у працях фахівців з міжнародного публічного права	11
1.2. Концепція злочину держави та концепція кримінальної відповідальності держави у міжнародно-правовій практиці та розробках міжнародних органів і організацій	34
1.3. Концепція злочину держави та концепція кримінальної відповідальності держави у Комісії міжнародного права ООН	44

ГЛАВА 2. КОНЦЕПЦІЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.1. Застосування до держави загальнотеоретичних категорій інституту кримінальної відповідальності	59
2.2. Зміст концепції кримінальної відповідальності держави	69
2.3. Основи реалізації кримінальної відповідальності держави	88
2.3.1. Міжнародно-правова відповідальність держави	88
2.3.2. Міжнародна кримінальна відповідальність індивідів	104
2.3.3. Дискусії щодо кваліфікації кримінальної відповідальності народу	111

ГЛАВА 3. ОЗНАКИ Й ПІДСТАВИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ ЗА ДЕЯКІ ВИДИ МІЖНАРОДНИХ ЗЛОЧИНІВ

3.1. Ознаки й підстави кримінальної відповідальності держави за злочин агресії	124
3.2. Ознаки й підстави кримінальної відповідальності держави за геноцид та апартеїд	142
3.3. Ознаки й підстави кримінальної відповідальності держави за тероризм	160

ГЛАВА 4. СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ В СУЧАСНОМУ МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

4.1. Проблеми встановлення і реалізації кримінальної відповідальності держави	180
4.2. Проблеми здійснення міжнародного судочинства з метою реалізації кримінальної відповідальності держави	213

ПІСЛЯМОВА	235
------------------------	-----

ЛІТЕРАТУРА	248
-------------------------	-----

ДОДАТКИ	274
----------------------	-----

АНОТАЦІЯ	282
-----------------------	-----

CONTENTS

LIST OF ABBREVIATIONS	4
FOREWORD	5
CHAPTER 1. DEVELOPMENT OF THE CONCEPT OF STATE CRIMINAL RESPONSIBILITY AND ITS PLACE AMONG OTHER CONCEPTIONS OF STATE RESPONSIBILITY	
1.1. Development of the concept of State criminal responsibility and its place among other conceptions of State responsibility in the works by public international law specialists	11
1.2. The concept of a crime of a State and the concept of State criminal responsibility in the international legal praxis and in the papers of international bodies and organizations	34
1.3. The concept of a crime of a State and the concept of State criminal responsibility in the U.N. International Law Commission	44
CHAPTER 2. THE CONCEPT OF STATE CRIMINAL RESPONSIBILITY: GENERAL CHARACTERISTICS	
2.1. Application of the general theoretical categories of the Institute of the criminal responsibility to a State	59
2.2. The meaning of the concept of State criminal responsibility	69
2.3. The basis of realization of State criminal responsibility	88
2.3.1. International legal responsibility of a State	88
2.3.2. International legal responsibility of individuals	104
2.3.3. Discussions regarding the qualification of the criminal responsibility of a nation	111

**CHAPTER 3. THE FEATURES AND THE REASONS OF STATE
CRIMINAL RESPONSIBILITY FOR SOME KINDS OF
INTERNATIONAL CRIMES**

3.1. The features and the reasons of State criminal
responsibility for the crime of aggression 124

3.2. The features and the reasons of State criminal
responsibility for genocide and apartheid 142

3.3. The features and the reasons of State criminal
responsibility for terrorism 160

**CHAPTER 4. ESTABLISHING OF THE INSTITUTE OF STATE
CRIMINAL RESPONSIBILITY IN THE CURRENT
INTERNATIONAL LAW: PROBLEMS AND PERSPECTIVES OF
THEIR RESOLUTION**

4.1. The problems of establishing and realization of State
criminal responsibility 180

4.2. The problems of implementation of the international
legal proceedings with the aim to realize State criminal
responsibility 213

AFTERWORD 235

REFERENCES 248

APPENDIX 274

SUMMARY 284